

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ THU TRANG

**TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO
CHO HỌC SINH TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ ĐỊA PHƯƠNG
LỚP 12 THPT TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Thái Nguyên, năm 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ THU TRANG

**TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO
CHO HỌC SINH TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ ĐỊA PHƯƠNG
LỚP 12 THPT TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÍ

Chuyên ngành: LL và PP dạy học Địa lí

Mã số:

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Việt Khanh

Thái Nguyên, năm 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi, không sao chép ở bất kỳ một công trình hoặc một luận văn, luận án của các tác giả khác. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn này là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Các trích dẫn, các số liệu và kết quả tham khảo dùng để so sánh đều có nguồn trích dẫn rõ ràng. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm và chịu mọi hình thức kỷ luật theo quy định cho lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, tháng 03 năm 2017

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Thị Thu Trang

LỜI CẢM ƠN

Với những tình cảm chân thành, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên, các thầy cô giáo khoa Địa lý – trường Đại học Sư phạm đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Sở giáo dục và đào tạo Vĩnh Phúc, Ban giám hiệu và toàn thể giáo viên tổ Địa lý, các em học sinh trường THPT Đồng Đậu đã tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập cũng như quá trình chúng tôi tiến hành điều tra, thực nghiệm sư phạm phục vụ luận văn.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn tới thầy giáo **PGS. TS Trần Viết Khanh**, người thầy đã tận tình giảng dạy, giúp đỡ và trực tiếp hướng dẫn cũng như đã hết lòng động viên và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình nghiên cứu, tìm tòi tài liệu và viết luận văn.

Mặc dù bản thân đã rất nỗ lực, cố gắng song khó tránh khỏi những hạn chế thiếu sót. Kính mong Quý thầy, cô giáo và những người quan tâm đóng góp ý kiến để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2016

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Thị Thu Trang

MỤC LỤC

	Trang
Trang bìa phụ	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	iv
Danh mục bảng.....	v
Danh mục hình.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu của đề tài	3
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	11
4. Cơ sở phương pháp luận, phương pháp nghiên cứu.....	11
5. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	13
6. Giả thuyết nghiên cứu.....	14
7. Đóng góp của đề tài	14
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	14
9. Cấu trúc của luận văn	14
NỘI DUNG.....	15
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÝ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	15
1.1.Cơ sở lí luận.....	15
1.1.1. Một số khái niệm thuật ngữ cơ bản	15
1.1.2. Đặc điểm của hoạt động trải nghiệm sáng tạo	19
1.1.3. Các hình thức, phương pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà phổ thông	21

1.1.4. Ý nghĩa của hoạt động trải nghiệm sáng tạo	26
1.1.5. Ý nghĩa của hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong học tập địa lí Địa phương	27
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	28
1.2.1. Cấu trúc chương trình địa lí địa phương	28
1.2.2. Đặc điểm tâm sinh lí lứa tuổi HS THPT	29
1.2.3. Thực trạng học tập Địa lí ở trường phổ thông	29
1.2.4. Thực trạng của việc tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm sáng tạo trong dạy học Địa lí ở trường THPT	30
1.2.5. Nguyên nhân tình trạng học sinh xem nhẹ kiến thức địa lí địa phương..	35
TIÊU KẾT CHƯƠNG 1	37
CHƯƠNG 2. MỘT SỐ HÌNH THỨC VÀ BIỆN PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO CHO HỌC SINH TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÝ ĐỊA PHƯƠNG LỚP 12 THPT TỈNH VĨNH PHÚC.....	38
2.1. Cấu trúc, mục tiêu, nội dung chương trình địa lí địa phương THPT.....	38
2.1.1. Cấu trúc.....	38
2.1.2. Mục tiêu	38
2.2. Xác định nội dung phần Địa lí địa phương tỉnh Vĩnh Phúc trong chương trình Địa lí THPT cần tổ chức hoạt động học tập TNST	41
2.2.1. Vị trí địa lý - Tài nguyên vị thế	42
2.2.2. Điều kiện tự nhiên	43
2.2.3. Đặc điểm kinh tế, xã hội.....	46
2.3. Những yêu cầu khi tổ chức hoạt động TNST	51
2.4. Quy trình thực hiện hoạt động học tập TNST cho học sinh.....	54
2.4.1. Quy trình tổ chức dạy học nói chung	54
2.4.2. Quy trình tổ chức hoạt động TNST trong dạy học Địa lí địa phương....	54
2.5. Một số hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho học sinh lớp 12 THPT tỉnh Vĩnh Phúc	56
2.5.1. Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo bằng hình thức đóng vai	56

2.5.2. Tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm bằng phương pháp điều tra, khảo sát địa phương.....	58
2.5.3. Tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm bằng hình thức tham quan học tập	59
2.5.4. Tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm bằng phương pháp tình huống..	60
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	60
CHƯƠNG 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM DẠY HỌC ĐỊA LÍ ĐỊA PHƯƠNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO CHO HỌC SINH LỚP 12 TRƯỜNG THPT ĐỒNG ĐẬU – YÊN LẠC – VĨNH PHÚC	62
3.1. Thực nghiệm sư phạm	62
3.1.1.Mục đích thực nghiệm.....	62
3.1.2. Nội dung thực nghiệm	62
3.1.3. Tiến hành thực nghiệm	62
3.2. Đánh giá kết quả học tập địa lí địa phương của học sinh lớp thực nghiệm.....	64
3.2.1. Về mức độ tích cực của học sinh.....	64
3.2.2. Về chất lượng bài khảo sát	65
3.3. Đánh giá mức độ hứng thú của học sinh sau buổi trải nghiệm.	69
3.4. Giải pháp nâng cao hứng thú của học sinh với địa lí địa phương.	72
3.4.1. Cơ sở đề xuất các giải pháp	72
3.4.2. Các biện pháp để nâng cao hứng thú trong học tập địa lí địa phương	72
3.5. Giáo án thực hiện	74
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	80
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	81
PHỤ LỤC	87

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Từ viết tắt	Nội dung chi tiết
CLB	Câu lạc bộ
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
THPT	Trung học phổ thông
TNST	Trải nghiệm sáng tạo

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Hiện trạng sử dụng đất tỉnh Vĩnh Phúc năm 2015.....	45
Bảng 2.2. Dân số và lao động tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2009 - 2013	46
Bảng 3.1. Mức độ tích cực của học sinh lớp 12 A7 (lớp thực nghiệm)	64
Bảng 3.2. Mức độ tích cực học sinh lớp 12A8 (Lớp đối chứng)	64
Bảng 3.3. Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra của nhóm lớp TN và ĐC.....	65
Bảng 3.4. Bảng phân phối tần suất điểm kiểm tra của nhóm lớp TN và ĐC....	65
Bảng 3.5. Kiểm định \bar{X} điểm kiểm tra trong thực nghiệm.....	67
Bảng 3.6. Phân tích phương sai điểm kiểm tra trong thực nghiệm	68
Bảng 3.7. Bảng đánh giá mức độ tích cực của HS lớp thực nghiệm.....	68

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Biểu đồ thể hiện mức độ tích cực của học sinh lớp thực nghiệm (12A7) và lớp đối chứng (12A8).....	64
Hình 3.2. Biểu đồ thể hiện tần suất điểm kiểm tra của lớp thực nghiệm (12A7) và lớp đối chứng (12A8).....	65
Hình 3.3. Biểu đồ thể hiện phổ điểm bài kiểm tra của lớp thực nghiệm (12 A7) sau khi áp dụng phương pháp DH TNST	66
Hình 3.4. Biểu đồ thể hiện nội dung kiến thức địa lí địa phương qua hoạt động trải nghiệm sáng tạo lớp thực nghiệm	70
Hình 3.5. Biểu đồ thể hiện mức độ kiến thức địa lí địa phương sau khi tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo của lớp thực nghiệm.....	71